

jo det, at det kan Kjøbenhavns Kommune ikke paa egen Haand. Sagen er den, at Kjøbenhavn ikke staar frit i Ordningen af sine Skolers Lønningsforhold, men til enhver Tid skal have dem godkendt netop af Statsmagten, der altsaa har sit Voto over for Lønninger, som formentlig maatte gaa ned under Grænsen for det tilbørlige. I øvrigt er Kjøbenhavns Kommune underkastet de samme almindelige Lovbestemmelser, som gælde for det øvrige Land med Hensyn til de Fordringer, der skulle være fyldtegjorte, hvor et offentligt Skolevæsen træder i Virksomhed. Jeg tror derfor ikke, at der er nogen Grund til at mene, at Risikoen for Misbrug er større for Kjøbenhavns Bedkommende end for de øvrige Kommuner, hvis disse Penge bevilges. Naar det ærede Medlem lagde saa stor Vægt paa, at skulde der være Tale om et saadant Tilskud, maatte i alt Fald den Ejendommelighed, der prægede Ordningen af Kjøbenhavns Skolevæsen, udflettes, og Skolevæsenet der ordnes ganske i Sighed med det øvrige Lands, forekommer det mig, at denne Betragtning staar i Grundmodstrid med den principielle Opfattelse, som det ærede Medlem i øvrigt paa alle Punkter har af det kommunale Livs Værdi. Man har ganske vist ikke her givet Kjøbenhavn et kommunalt Selvfyre, men dog tilladt denne store Kommune at faa sit Skolevæsen udviklet efter Regler, der bedre passer for den end de, der gælde for de mindre Kommuner i Landet. Dette naturlige Forhold, at Skolevæsenet er afskåret efter den store Kommunes Lørb, vil det ærede Medlem have fjernet som en Urimelighed, hvis der skal være Tale om, at Staten skal støtte den. Men jeg ser ikke, hvorfor man af den Grund skulde winge den naturlige Udvikling ind i en unaturlig Spændetrøje. Jeg gaar derfor ud fra, at man vedblivende vil fastholde Tanken om et Tilskud til Kjøbenhavns Kommune, i fuld Forvisning om, at det vil komme til at gavne netop paa de Omraader, man fra Statens Side har tilfattet at gøre Gavn paa. Jeg skal ikke komme ind paa de mange Udenomsbetragtninger om Kjøbenhavns Stilling til de andre Kommuner. Jeg tror, det er ganske rigtigt, som der er sagt, at det er umuligt her at maale og veje Forholdene saaledes, at man kan naa et Resultat, der staar til troende.

Hvis jeg saa et Øjeblik maa tale om et andet Punkt, vilde jeg gerne omtale Skolepengene for de offentlige og de private Skoler. Jeg har ikke sluttet mig til det Vædringsforslag, der kræver en Del af Lønningerne ved de offentlige Skoler gjorte

flydende i Form af Skolepenge, fordi jeg nødvendig vil være med til at udvise den naturlige Modsatning mellem offentlig og privat Skole. Det er jo to forskellige Former af Skoler hver med sine Fortrin og sine Mangler. Og man skal ikke berøbe nogen af dem Muligheden for at virke med fuld Kraft i Overensstemmelse med sin Ejendommelighed. De offentlige Skolers Ejendommelighed er den sikre, støttede Gang, der beror paa Uafhængigheden af mangfoldige Hensyn, som de private Skoler maa bøj sig under, tit til Ødelæggelse netop for det, der skulde være de private Skolers Fortrin, den fri Bevægelighed. Det er ikke saa ganske nem en Sag at være privat Skolebestyrer; det vide alle, som have set disse Forhold paa nærmere Hold, og mange Privat-skolebestyrere sende et Suk efter Tilstande, hvor de offentlige Skoler kunde afløse de private. Derfor skal man vogte sig for at berøbe den offentlige Skole den Sikkerhed, der skulde være dens Fortrin. Jeg forstaar nok, at man ved Skolepengene har villet forhindre, at denne Sikkerhed hos Læreren blev til en Selvfikkerhed, der var lige uheldig over for Kommunen og over for Skolen. Det er ganske vist rigtigt, at der er en Fare i den Retning, men jeg tror, at den er afbødet ved andre Forholdsregler, der ere foreslaaede, særlig ved Anvisning af en Vej til gennem Uffediggelse af Læreren at raade Bod paa et blivende Misforhold mellem ham og hans Kommune. Hvis man vil gøre Læreren Stilling ved Skolen økonomisk usikker, opnaar man i smange Tilfælde kun at gøre den offentlige Skole til en daarlig Udgame af den private. Men holder man den principielle Modsatning mellem de to Arter af Skoler oppe, hjælper man hver af dem til paa bedste Maade at kunne gennemføre sin Opgave. Derfor finder jeg det ogsaa heldigt, idet jeg er gaaet med til at bevilge Tilskud til private Skoler, at holde dette Tilskud inden for en bestemt Grænse. Skal en privat Skole betyde noget, er det det, at den er et Udtryk for den pædagogiske Interesse, der er levende oppe, at den taler ud fra en ideel Interesse for Skolen som saadan, og i dens Forhold til Hjemmet. Hvis man nu uden Begrænsning støtter den private Skole, vil man let bevirke, at Folk give sig til at spekulere i Oprettelsen af private Skoler, og at det ikke netop bliver de ideelle Hensyn, der komme til at raade, men at det hele bliver en blot og bar Forretning, saaledes som private Skoler saa mangen Gang ere. Derfor maa Tilskuddet være begrænset, saaledes at det vel bliver muligt at støtte de Bestræbelser, der have